

Nr 181.

Av herr **Nordström** i Kramfors **m. fl.**, *angående anordnande av semesterhem för arbetare m. fl.*

Det är med stor glädje, som Sverges arbetare mottagit budskapet om en semesterlagstiftning, vilken sent omsider skulle tillförsäkra Sverges arbetare samma rätt som många andra länders arbetande sedan länge ägt.

Den svenska fackföreningsrörelsen har under många långa år fått kämpa en hård kamp för rätten till några dagars vila för sina medlemmar. Men det kompakta motstånd, som arbetsköparna i vårt land rest emot detta, har gjort, att semesterförhållandena blivit tämligen illusoriska. Det är därför så mycket mer glädjande, att vi nu kommit så långt att det näppeligen längre diskuteras utan officiellt erkännes att en regelbundet återkommande sammanhängande ledighet för arbetarna blir av ovärderlig nytta för det arbetande folkets hälsa.

Helt säkert betyder bara en lagstadgad rätt att få några dagars ledighet från arbetet en avsevärd förbättring och en möjlighet till välbehövlig rekreation för stora grupper av vårt lands befolkning. Men det torde nog ändock kunna sägas att möjlighet att på ett riktigt sätt tillvarataga denna ledighet alltjämt saknas för det överväldigande flertalet av dem, som nu har utsikter till ledighet.

För att det verkligen skall kunna bli någon vila, någon rekreation är det inte tillräckligt att bara vara befriad från plikten att dagligen gå till sitt arbete i fabrik eller kontor, det är också av behovet att kunna komma bort från den vanliga miljön. För de fattiga, som tvingas att föra en ständig kamp för att hålla hemmet samman, en ständig kamp mot ekonomiska bekymmer, betyder själva ledigheten från arbetsplatsen ännu alls ingen befrielse från dessa bekymmer. I synnerhet torde utsikterna för familjeförsörjare att få några dagars ledighet från dessa betungande bekymmer vara ytterst små. För det stora flertalet av det arbetande folket torde det vara hart när omöjligt att kunna resa vare sig till badorter eller till andra platser under semesterdagarna. Den ekonomiska misären reser oöverstigliga hinder för den arbetande att taga sin familj med sig ut för att se vårt land, ja t. o. m. för den arbetande själv torde detta i det stora flertalet fall vara ogörligt. De mondäna badhotellen vid Rivieran är inte tillgängliga för de arbetande. Inte heller Åre, Sandhamn, Storlien eller Riksgränsen är platser, som de arbetande i någon större utsträckning vågar drömma om att kunna besöka. Västkustens havsbad och Lapplands

fjäll är stängda för den fattige fabriks-, lant- eller skogsarbetaren, för kontorister och lägre tjänstemän. När semestern kommer för dessa, så återstår bara en enda möjlighet, att stanna i sin hemort, att syssla med dagsbetyget.

Om vi också är medvetna om att man under nuvarande samhällssystem inte kan vara sig avskaffa fattigdomen eller ge det arbetande folket full tillgång till vad kultur och civilisation kan bjuda, så anser vi dock att det borde finnas möjlighet att på vissa områden skapa dragligare förhållanden för de betryckta.

På alla järnvägsstationer och även på andra platser möter oss i vår tid en paroll från kungl. järnvägsstyrelsen, vilken lyder: »Res på SJ! Se ditt land!» Hur många av Sverges arbetande folk skulle inte vilja följa denna paroll, om de bara kunde. Men trots livslångt slit, så öppnar sig aldrig denna möjlighet för den överväldigande massan av vårt folk.

Helt visst skulle vårt rika land kunna ordna så att också de fattigaste skulle kunna få ta del av vad vårt vackra land har att bjuda på. Det skulle också betyda en verklig rekreation för de arbetande om de kunde ges möjlighet att följa SJ:s paroll och resa ut på ett vilo- eller semesterhem eller på annat sätt få ett avbrott i det dagligt enahanda — fabriken, tungt arbete, hemmet och bekymmer för de sina.

För de penningmedel, som står till de arbetandes förfogande när de erhåller den efterlängtrade semestern, kan de inte var sig resa någonstans eller lägga sig på de för rikemännen privilegierade badorterna och vilohemma.

För närvarande pågår ju också en rätt livlig diskussion i tidningarna om vägar och medel att åstadkomma en lättnad i husmödrarnas tunga arbetsbörda. Därest det verkligen skall kunna bli någon lättnad för dessa är det kanske i ännu större grad än för familjeförsörjare nödvändigt att dessa kan få tillfälle att komma bort från de tusen och en bekymren i hemmet. Det har ju visat sig, att en s. k. semester, där husmodern tvingas att stanna kvar i hemmet under ledigheten, i praktiken betyder att det ingen ledighet blir utan ett fortsatt brottande med de dagliga bekymren. För landsbygdens och städernas fattigaste husmödrar, vilka bäst skulle behöva några dagars verklig ledighet för rekreation, för dem kommer det alltjämt att stå som ett oåtkomligt mål, därest de inte får möjlighet att vistas bort från det, som dagligen pinar och sliter ut dem. Lämpliga semester- och vilohem, där de kan bo mot en betalning som motsvarar deras möjligheter, samt billiga resor skulle säkerligen betyda ett stort steg för att hjälpa den mest betryckta delen av vårt folk, lantarbetare- och bondehustrur samt arbetarhustrurna från industriplatser och städer.

Helt visst skulle frågan om ordnandet av semesterhem och vilohem

för arbetare kunna lösas jämsides med sådana för husmödrarnas del. I och med att lagstadgad semester blir en verklighet borde också behovet av ändamålsenliga och bekväma semesterhem erhålla samhällets erkännande genom vidtagande av sådana åtgärder, att det på olika platser i vårt land byggdes semester- och vilohem för det arbetande folket.

Vi upprepar vad vi tidigare sagt, att förutsättningen för de arbetande att kunna fullt utnyttja sin semester för rekreation är att de kan under några dagar slita sig bort från det vardagliga. För att detta skall kunna ske får resor och uppehållet inte överstiga vad som står den arbetande till buds. Därför måste dessa semesterhem planeras på ett sådant sätt att de för möjligast billiga penning kan ta emot det arbetande folket.

Under hänvisning till vad vi ovan anfört föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning och förslag om att med statshjälp bygga och uppehålla semesterhem för arbetare, lägre tjänstemän, kontorsanställda, småbönder, arbetar- och bondehustrur samt med dessa befolkningskategorier jämställda.

Stockholm i januari 1938.

Axel Nordström.

H. Hagberg.

J. H. Brädefors.
